

Het bureau, de tafel en het bankstel

<>>

Columns - 2 december 2008 - Auteur: Antoine Verbij

(2 december 2008) Waar kijken Duitsers naar wanneer Nederlanders naar Pauw & Witteman kijken? Drie 'moderatoren' strijden om de eer van de beste 'late talk': Johannes, Reinhold en Sandra. De middelmatigste wint: Johannes B. Kerner mag twee à drie keer per week, de andere twee maar één keer.

Bijna elke dag om kwart voor elf komt een van de publieke omroepen met een praatshow die tot de klok van twaalf duurt. In Nederland gaan Pauw & Witteman er rond die tijd eens lekker tegenaan. In Duitsland vinden de publieke omroepen dat de kijker zich moet ontspannen. Niet te veel opwindning, alles onder controle, vooral een prettig gesprek.

Daarvoor zorgen Johannes, Reinhold en Sandra.

De concurrentie is scherp. Bij wie voelt de kijker zich het prettigst? Bij wie doezelt hij het lekkerste weg? Aan het bureau bij Johannes B. Kerner? Aan de huiskamertafel bij Reinhold Beckmann? Of op de bank bij Sandra Maischberger? De kijkcijfers beslissen.

En de winnaar is: Johannes Baptist Kerner. Aan zijn bureau in de ZDF-studio komen allerlei mensen. Ze hebben maar één ding gemeen: ze zijn 'prominent'. "Eigenlijk een boulevard-uitzending", zei de serieuze *Süddeutsche Zeitung* tegen hem in een interview. "Eerder panorama", antwoordde Kerner, doelend op de roddelpagina van die krant.

Allemansvriend Kerner

Kerner ziet zich als 'moderator', iemand die het midden zoekt tussen de meningen van zijn gasten. Hij spreekt niemand tegen, praat iedereen naar de mond, stoot gast noch kijker tegen het hoofd. "Dat ziet men niet graag op dat late tijdstip", vindt hij. "Ik kwel mijn gasten niet, ik praat met ze."

Eén keer en niet meer dan één keer in de tien jaar dat hij Duitsland al naar bed praat, mislukte dat. Toen schoot hij spontaan uit zijn slof. Eva Hermann, een beroemde nieuwslezeres, prees Hitlers vrouwenpolitiek. "Ik geloof dat het gesprek

nu beëindigd is", zei hij en stuurde haar de studio uit.

Meestal is geen gast hem te gek. Boze rappers, corrupte voetbalmanagers, Dieter Bohlen (de Duitse Paris Hilton), allemaal welkom. Een dag na het bloedbad op een school in Erfurt haalde hij een van de leerlingen in zijn programma. Late Show-grootmeester Harald Schmidt: "Ik begrijp niet dat de intendant van de ZDF niet over zijn broek heeft gekotst toen hij dat zag."

Schmidt was nooit bij Kerner in zijn programma en Kerner nooit bij Schmidt.

De gevoelens van Beckmann

Kerners grootste concurrent is Reinhold Beckmann. Beckmann doet nu al een jaar of negen op maandagavond de 'late talk'. Voorovergeleund, met de armen op tafel, oog om oog, net iets indringender dan aan het bureau bij Kerner.

Beckmann heeft ook net iets serieuzere gasten en voert net iets diepere gesprekken. Helmut Kohl bij Kerner is pijnlijk, Gerhard Schröder bij Beckmann is hooguit onbeholpen: een zoon die zijn vader voor het eerst naar zijn gevoelens vraagt en hoopt dat hij als antwoord geen draai om zijn oren krijgt.

Beckmann vraagt altijd naar gevoelens. Maar hoe diep zitten ze bij hemzelf? In gesprek met *Tatort*-commissaris Ulrike Folkerts flitst hij razendsnel van dood naar leven: "Ik was gisteren diep getroffen door uw *Tatort* over euthanasie, ik heb gehuild. Met uw levensgezellin heeft u een boek over geluk geschreven. Waarom?"

In al zijn vragen klinkt de gedreven voetbalverslaggever door die hij net als Kerner óók is. Wanneer hij Schröder vraagt naar het zwarte gat na zeven jaar bondskanselierschap, klinkt het niet anders dan wanneer hij Lukas Podolski vraagt hoe het is om bij Bayern München almaar op de bank te zitten.

Lichaamstaal bij Maischberger

Je gelooft Beckmann net iets meer dan Kerner. Kerner kletst te veel, wordt ook regelmatig door zijn regisseur in zijn 'oortje' tot de orde geroepen. Beckmann beheerst de kunst van de korte vraag. "Mevrouw Von der Leyen, uw vader is dement. Hoe is dat?" En themavast is hij ook. Snijdt hij niet in de eerste vraag de familie aan, dan doet hij het wel in de tweede.

Anders dan bij Kerner zit bij Beckmann geen publiek. Wat een verademing! Geen effectbejag, geen verleiding om naar applausjes te vissen. Ook Sandra Maischberger heeft na een aarzelend begin met publiek, vijf jaar geleden, het

klapvee resoluut de studio uitgegeoid.

Maischberger ontvangt haar gasten op dinsdagavond bij de ARD in een ensemble van moderne, gele fauteuils. Niet die valse intimiteit van Beckmanns tafel en niet die rare stoelendans rond Kerners bureau. Zitmeubels met veel ruimte voor lichaamstaal: aanvallend naar voren buigen, beledigd achteroverleunen, alert rechtop.

Anders dan Kerner en Beckmann werkt Maischberger haar gasten niet een voor een af. Geen serie interviews maar een serieus groepsgesprek. "Een intelligente *Stammtisch*", noemt ze het zelf. Terechte eigendunk. Want Maischberger (42) mag dan jonger zijn dan Kerner (44) en Beckmann (52), ze is niettemin wijzer.

Roddel

De thema's zijn ernaar. Vijf kwartier lang debatteren over de farmaceutische industrie met lobbyisten, critici, artsen en slachtoffers. Of met een katholieke bisschop en een dito vorstin over abortus als massamoord en de zonde van de homoseksualiteit. "Als de brandstapels terugkeren, lig ik er als eerste op", verzucht Maischberger aan het slot.

Dat wil niet zeggen dat bijvoorbeeld een *Tatort*-commissaris bij Maischberger niet welkom is. Maar dan heet die wel Peter Sodann, is hij kandidaat voor het bondspresidentschap en gaat het gesprek over Diderot, Goethe en Sodanns voorvoorganger Johannes Rau.

De keuze is duidelijk: de Duitser die laat op de avond esprit wil, gaat naar Maischberger, die familieverhalen wil naar Beckmann en die roddel wil naar Kerner. En wat blijkt? Er gaat de Duitser niets boven roddel.

Antoine Verbij is freelance journalist en Berlijns correspondent van het dagblad *Trouw*. In deze rubriek stelt hij met regelmaat een opmerkelijk Duits actualiteitenprogramma voor.

Afbeeldingen:

Kerner: www.youtube.com

Beckmann: www.youtube.com

Maischberger: www.youtube.com

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2671/het-bureau-de-tafel-en-het-bankstel>